

การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน
และเศรษฐกิจสีเขียวกับการจัดงานอีเวนต์

Applying the Concept of Bioeconomy, Circular Economy,
and Green Economy to Events

¹ภัทร์ธมนต์ พลรงค์, ²จิตพนธ์ ชุมเกต และ ³เกศศิริ เจริญวิศาล

¹Phattamon Polrong, ²Jittapon Chumkate and ³Kaedsiri Jaroenwisan

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

^{2, 3}คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹Faculty of Management Science, Phuket Rajabhat University, Thailand

^{2, 3}Faculty of Management Science, Silpakorn University, Thailand

Email: ¹phattamon.k@pkru.ac.th, ²jittapon@ms.su.ac.th, ³kaedsiri@ms.su.ac.th

Received May 20, 2022; Revised July 11, 2022; Accepted July 26, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวกับการจัดงานอีเวนต์ เนื่องจากแนวคิดทั้งสามมีแนวทางที่สอดคล้องกันในด้านสิ่งแวดล้อม มีศักยภาพสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ และตอบโจทยนโยบายโมเดลเศรษฐกิจของรัฐบาล เป็นการรับมือกับปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร ปัญหาขยะ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอุตสาหกรรมอีเวนต์สร้างผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาเหล่านี้ การนำแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวมาประยุกต์ใช้ในการจัดงานอีเวนต์คือ การดำเนินการตั้งแต่การออกแบบกิจกรรม ได้แก่ การใช้พลังงานจากชีวมวล การใช้สินค้าที่ผลิตจากทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น การคัดแยกและการจัดการขยะ การกรองน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ การลดการใช้พลังงาน การใช้พลังงานหมุนเวียน และการจัดกิจกรรมการชดเชยคาร์บอนเครดิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักการ 3R ประกอบด้วย ลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ และลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งสร้างผลกระทบเชิงบวกด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้การปรับตัวของผู้จัดงานนับเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความยั่งยืนในการจัดงานอีเวนต์ และเพื่อให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในการให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน

คำสำคัญ: เศรษฐกิจชีวภาพ; เศรษฐกิจหมุนเวียน; เศรษฐกิจสีเขียว; อีเวนต์

Abstract

The purpose of this article is to present the idea of applying the concept of Bio Economy, Circular Economy, and Green Economy to events due to the fact that these concepts are relevant in term of environment. There is the potential to contribute to Sustainable Development Goals (SDGs) of the United Nations and serve the Economic Strategies of the government. This project provides the solution in handling with the insufficiency of the resources, garbage problem, and climate change which are directly caused by events industries. Applying the Concept of Bio Economy, Circular Economy, and Green Economy to Events is implemented since the beginning of activities design process such as obtaining energy from biomass, using biological products from the locals, sorting and managing waste, purifying wastewater, reducing energy use, using renewable energy and organizing carbon compensation activities. The objective of the study is to promote the idea of using the resources sufficiently under 3 R principles: Reduce, Reuse, and Recycle while maintaining social welfare and reducing environmental threats in order to create wealth with sustainability. Nevertheless, the adaptation of the organizer is the beginning step of creating sustainability of events. The collaboration of every organization involved in the project is required to achieve the goal.

Keywords: Bioeconomy; Circular Economy; Green Economy; Events

บทนำ

โลกกำลังเผชิญหน้ากับการขาดแคลนทรัพยากรและภาวะโลกร้อน นับเป็นประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมระดับโลก ทำให้นานาประเทศให้ความสำคัญกับประเด็นการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจต่าง ๆ ก็ให้ความสนใจเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากผู้จัดงานในภาคอุตสาหกรรมอีเวนต์มีการปรับตัวเพื่อลดการเกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการจัดงาน รวมถึงลดผลกระทบด้านสังคมที่อาจเกิดขึ้นต่อเมืองเจ้าภาพจัดงาน เนื่องจากการจัดงานอีเวนต์และงานเทศกาลขนาดใหญ่สร้างขยะและมลภาวะ ตลอดจนก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคมที่สร้างผลกระทบเชิงลบ ทำให้ผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นเกิดการรับรู้และทัศนคติเชิงลบ (Moisescu et al., 2019; Pavluković et al., 2017) ประกอบกับเมื่อเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในปี พ.ศ. 2563 งานอีเวนต์และงานเทศกาลต่าง ๆ ทั่วโลกถูกระงับการจัดงานหรือเลื่อนการจัดงานออกไปอย่างไม่มีกำหนด ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจอีเวนต์สูญเสียรายได้จำนวนมาก ทำให้มีการ

ปรับตัวเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอด โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาปรับใช้ในการนำเสนองานอีเวนต์ในรูปแบบออนไลน์ รวมถึงใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการสื่อสารการตลาด (Soedarsono et al., 2020) วิกฤตการณ์ครั้งนี้ทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยให้ความสำคัญกับแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ที่มุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพที่หลากหลายในพื้นที่ ลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และลดความเสื่อมล้ำทางสังคม

นักวิชาการในนานาประเทศให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green economy) เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งผู้นำในหลากหลายประเทศกำหนดเป็นนโยบายระดับมหภาค พร้อมผลักดันให้เกิดการนำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อการปฏิรูปเศรษฐกิจสู่ความยั่งยืน (D'Amato et al., 2017; D'Amato & Korhonen, 2021) ตามหลักการของแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เป็นการใช้ชีวมวลและทรัพยากรชีวภาพที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพเข้ามาช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าสูงขึ้น อีกทั้งของเสียที่เกิดจากกิจกรรมของเศรษฐกิจชีวภาพมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยการเปลี่ยนของเสียเหล่านั้นเป็นทรัพยากรที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่อย่างเต็มวงจรชีวิต ทำให้เกิดของเสียน้อยที่สุดหรือของเสียเป็นศูนย์ ตามหลักการ 3R ประกอบด้วย ลดการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) สำหรับแนวคิดเศรษฐกิจสีเขียวทำหน้าที่เป็นแนวคิดร่มที่รวมองค์ประกอบจากแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพและเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยครอบคลุมการใช้ทรัพยากรในภาคส่วนของทุนธรรมชาติ (Natural capital) และทุนมนุษย์สร้างขึ้น (Human-made capital) มีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาด้านสังคมควบคู่กับด้านสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบของการลดความเสื่อมล้ำทางสังคมและลดภัยคุกคามต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงพยายามรักษาทรัพยากรให้คนรุ่นปัจจุบันและรุ่นอนาคต (D'Amato et al., 2017; Kasztelan, 2017; Rodríguez et al., 2020)

ภาคอุตสาหกรรมอีเวนต์เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินธุรกิจแบบเดิมนั้นไม่ตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เนื่องจากทั่วโลกกำลังเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร ปัญหามลพิษ และผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ประกอบกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการวิกฤตการณ์โควิด ดังนั้นผู้จัดงานต้องให้ความสนใจในประเด็นการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมอีเวนต์ ควบคู่กับประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและลดผลกระทบต่อโลก แนวคิดเศรษฐกิจรูปแบบใหม่จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ที่มีแนวทางสอดคล้องกันในด้านสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันก็ตอบโจทย์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการลดความเสื่อมล้ำและสร้างสันติสุข เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) 17 ประการ ขององค์การสหประชาชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้จัดงานอีเวนต์และงานเทศกาลมีการปรับตัวเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดภายใต้การเปลี่ยนแปลง โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการนำเสนอและการสื่อสารกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย อีกทั้งออกแบบกิจกรรมภายในงานที่มีเป้าหมายเพื่อลดผลกระทบต่อโลก เช่น การใช้ผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ การคัดแยกขยะและการจัดการขยะภายในงาน การลดการใช้พลังงานและการใช้พลังงานหมุนเวียน และการจัดกิจกรรมการชดเชยคาร์บอนเครดิต อย่างไรก็ตามพบว่าการศึกษากลับมาเกี่ยวกับการปรับใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในการจัดงานอีเวนต์ยังมีน้อย ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงต้องการนำเสนอการออกแบบกิจกรรมภายในงานอีเวนต์ โดยการปรับใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ที่มีแนวทางสอดคล้องกัน ช่วยสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้เข้าร่วมงานผ่านกิจกรรมรักษ์โลก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมอีเวนต์ สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมภายในงานอีเวนต์ ช่วยลดภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการลดความเสื่อมล้ำในสังคม นับเป็นการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมั่งคั่งยั่งยืน โดยในบทความนี้จะกล่าวถึงรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวตามลำดับ

เนื้อหา

แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ

ด้วยจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนำมาสู่ภาวะขาดแคลนอาหาร ผลิตภัณฑ์ และพลังงาน อีกทั้งการใช้ทรัพยากรฟอสซิลไม่สามารถหมุนเวียนได้และมีอย่างจำกัด ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสภาพภูมิอากาศในระดับสูง ทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกพยายามจัดการกับความท้าทายนี้ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาที่อ้างถึงเศรษฐกิจชีวภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในฐานะข้อมูล Scopus รวมทั้งนโยบายและแผนกลยุทธ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจชีวภาพที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ เศรษฐกิจชีวภาพเป็นระบบเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ มุ่งเน้นนวัตกรรมและความยั่งยืนในการใช้ชีวมวลและความรู้ทางชีวภาพ เพื่อผลิตอาหาร สินค้าอุตสาหกรรม พลังงานชีวภาพ และการบริการอื่น ๆ ที่มีคุณภาพสูงเป็นที่พอใจของประชากรโลก ให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรโลกที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Lewandowski et al., 2018) นับเป็นระบบเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพและนวัตกรรมมาช่วยผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยใช้กระบวนการแปรรูปทรัพยากรชีวภาพและชีวมวลที่เกิดจากภาคการเกษตร การผลิตป่าไม้ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สามารถหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ได้ดีกว่าเดิม และมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ เช่น อาหาร คน อาหารสัตว์ เอทานอล และไบโอดีเซล จัดเป็นพลังงานชีวภาพที่สามารถทดแทนการใช้เชื้อเพลิง

ฟอสซิล ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซเรือนกระจก อีกทั้งสร้างรายได้และการจ้างงานในเมืองที่อุดมไปด้วยทรัพยากรชีวภาพ จึงนับเป็นความได้เปรียบเชิงแข่งขันสำหรับประเทศที่มีทรัพยากรชีวภาพหลากหลาย (Lewandowski et al., 2018; The National Science and Technology Development Agency, 2019) สำหรับประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ และมีชีวมวลจากภาคเกษตรกรรมจำนวนมาก นับเป็นปัจจัยเอื้อต่อการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ ทั้งนี้รัฐบาลกำหนดให้แนวคิดนี้เป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน 17 ประการ ขององค์การสหประชาชาติ (The National Science and Technology Development Agency, 2019) ดังจะเห็นได้จาก Chaimuang et al. (2021) นำเสนอความจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนรากฐานเศรษฐกิจชีวภาพ ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน บนพื้นฐานการใช้และการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน โดยอาศัยความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนและทุกภาคส่วน นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ D'Amato et al. (2017) กล่าวว่า เศรษฐกิจชีวภาพมุ่งเน้นไปที่การใช้ทรัพยากรชีวภาพบนฐานนวัตกรรมและการใช้ประโยชน์จากที่ดินในบริบทของการพัฒนาชนบท

เศรษฐกิจชีวภาพมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน ในมิติการเพิ่มเครือข่ายคุณค่าของเศรษฐกิจชีวภาพ การลดของเสียและการสูญเสีย กล่าวคือ เป็นการใช้ชีวมวลและของเหลือจากกระบวนการแปรรูปชีวมวลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยการหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด และของเสียกลายเป็นศูนย์ ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่คุณค่าที่แตกต่างกัน อีกทั้งเศรษฐกิจชีวภาพนับเป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจสีเขียว ที่มุ่งลดผลกระทบเชิงลบด้านสิ่งแวดล้อม (Lewandowski et al., 2018)

โดยสรุปเศรษฐกิจชีวภาพมีหลักการสร้างเศรษฐกิจบนฐานการใช้นวัตกรรมมาผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่หลากหลายในพื้นที่ รวมถึงหันมาสนใจในการใช้ชีวมวลจากภาคเกษตรกรรมเป็นพลังงานหมุนเวียน ทำให้การใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน และเป็นองค์ประกอบหนึ่งของเศรษฐกิจสีเขียว ดังนั้นเศรษฐกิจชีวภาพจึงเป็นมากกว่าการผลิต การแปรรูป และ การใช้ทรัพยากรชีวภาพและชีวมวล แต่เป็นแนวทางสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ผู้จัดงานสามารถออกแบบกิจกรรมภายใต้แนวคิดนี้ได้แก่ การให้บริการอาหารที่ปรุงมาจากวัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นสินค้าเกษตรตามฤดูกาล ควบคู่กับการลดการบริโภคผลิตภัณฑ์จากสัตว์ การให้บริการเครื่องดื่มที่พัฒนาจากสมุนไพรในท้องถิ่นผสมผสานกับการเลือกใช้น้ำผึ้ง ช่วยลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เป็นโอกาสในการสร้างประสบการณ์ใหม่ ควบคู่กับการให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารในพื้นที่ อีกทั้งการใช้ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าที่ระลึกมอบให้แก่

ผู้เข้าร่วมงาน ช่วยสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแบรนด์ของเมืองเจ้าภาพจัดงาน รวมทั้งการให้บริการรับส่ง สาธารณะที่ใช้พลังงานเชื้อเพลิงไบโอดีเซล

แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

กิจกรรมทางเศรษฐกิจในปัจจุบันยังคงใช้รูปแบบเศรษฐกิจเส้นตรงของการผลิตและการบริโภค กล่าวคือ การสกัด การผลิต การบริโภค และการทิ้ง ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติหมดลงและก่อให้เกิดของเสีย เศรษฐกิจเส้นตรงไม่ได้เพิ่มประสิทธิภาพของวัสดุ หรือการสนับสนุนการนำกลับมาใช้ใหม่และการใช้ซ้ำ เพื่อจัดการกับปัญหาขยะและมลพิษด้านสิ่งแวดล้อม หลายประเทศทั่วโลกจึงให้ความสนใจแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน นำมาปรับใช้วางแผนนโยบายและกลยุทธ์เพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศสู่ความยั่งยืน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียนในฐานข้อมูล Web of Science และ Scopus เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยประเทศจีนมีการศึกษาในประเด็นนี้เป็นอันดับหนึ่งของโลก เศรษฐกิจหมุนเวียนมีต้นกำเนิดมาจากเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม และมีการบูรณาการวิทยาศาสตร์เข้ากับความยั่งยืน นับเป็นระบบเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับแนวคิดความยั่งยืน และมีเป้าหมายที่คุณค่าของผลิตภัณฑ์ วัสดุ และทรัพยากร โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมน้อยที่สุด ตัวอย่างเช่น การทำให้น้ำและพลังงานอยู่ในระบบเศรษฐกิจให้นานที่สุด ช่วยลดของเสียที่เกิดขึ้น เป็นการดำเนินเศรษฐกิจตามหลักการปิดวงจรชีวิต (Closing the life cycle) ของผลิตภัณฑ์ การบริการ ของเสีย วัสดุ น้ำ และพลังงาน (Rodríguez et al., 2020) เศรษฐกิจหมุนเวียนจึงเป็นการแทนที่การผลิตแบบเส้นตรงด้วยการผลิตแบบหมุนเวียน โดยการพิจารณาของเสียเป็นทรัพยากรใหม่ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ในระบบ (Belmonte–Ureña et al., 2021) อีกทั้งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในระบบการผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงานของบริษัท พลเมือง ผู้กำหนดนโยบาย ตลอดจนผู้บัญญัติกฎหมาย (Rodríguez et al., 2020) รวมทั้งมีจุดยืนที่ชัดเจนด้วยการปฏิเสธการผลิตสินค้าและบริการที่ฟุ่มเฟือยหรือซ้ำซ้อน (D'Amato & Korhonen, 2021)

เศรษฐกิจหมุนเวียนได้รับการพัฒนาในภาคการผลิตเป็นหลัก มุ่งเน้นเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม สำหรับภาคการท่องเที่ยวพบว่ามีแนวโน้มไปใช้ภายใต้หลักการ 3R ประกอบด้วย การลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการศึกษาพบว่ามีผลลัพธ์การนำไปใช้ดังนี้ 1) การประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร การสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน 2) การใช้พลังงานจากทรัพยากรหมุนเวียนแทนพลังงานทั่วไปในภาคการท่องเที่ยว 3) การใช้เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์มรดก และสานต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 4) การใช้ออกแบบกรอบการพัฒนาธุรกิจโรงแรมเพื่อสร้างประสบการณ์อย่างยั่งยืนแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด 5) การลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติก 6) การใช้ทรัพยากรที่หลากหลาย เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านสิ่งแวดล้อม 7) การท่องเที่ยวภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนช่วยส่งเสริมการบรรลุ

เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน 17 ประการ ขององค์การสหประชาชาติ และ 8) การจัดการปัญหาขยะที่ต้องอาศัยการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างชาญฉลาด เพื่อช่วยรักษาทรัพยากรสำหรับคนรุ่นปัจจุบันและรุ่นอนาคต ตลอดจนสร้างการทำงานร่วมกันในอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพากัน ได้แก่ การท่องเที่ยว การเกษตร และการผลิตอาหาร อย่างไรก็ตามยังขาดความรู้ในมิติของนักท่องเที่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Rodríguez et al., 2020) นอกจากนี้พบว่าเศรษฐกิจหมุนเวียนมีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในประเด็นการบริโภคและการผลิตอย่างมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ด้วยการนำกลับมาใช้ใหม่ การบริหารจัดการของเสีย การใช้ทรัพยากร หรือห่วงโซ่อุปทาน (Belmonte-Ureña et al., 2021)

โดยสรุปเศรษฐกิจหมุนเวียนถูกปรับใช้ในภาคอุตสาหกรรมภายใต้หลักการ 3R ประกอบด้วย ลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดอย่างเต็มวงจรชีวิต เป็นการยืดอายุการใช้งานให้นานที่สุด ลดการเกิดของเสียให้มากที่สุดหรือการทำให้ของเสียกลายเป็นศูนย์ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ช่วยลดต้นทุนการผลิตในภาคธุรกิจ ตลอดจนภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ผู้จัดงานสามารถออกแบบกิจกรรมภายใต้แนวคิดนี้ได้แก่ การปฏิเสธการใช้วัสดุแบบใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง หรือการใช้อุปกรณ์รับประทานที่ย่อยสลายได้ เพื่อลดการเกิดขยะจากการจัดงาน การคัดแยกขยะภายในงานเพื่อให้สะดวกในการจัดการขยะ การให้บริการอาหารและเครื่องดื่มที่มีปริมาณเหมาะสม หากมีอาหารที่เหลือจากการบริโภคก็นำไปบริจาคให้แก่ผู้ขาดแคลนเพื่อลดการเกิดขยะจากเศษอาหาร การนำวัสดุกลับมาใช้ตกแต่งใหม่ภายในงาน และการกรองน้ำกลับมาใช้ใหม่

แนวคิดเศรษฐกิจสีเขียว

ด้วยจำนวนประชากรโลกที่เติบโตอย่างรวดเร็วและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศระดับสูง รวมทั้งวิกฤตการณ์ทางการเงินและเศรษฐกิจ ทำให้เกิดแนวคิดและเครื่องมือมากมายเพื่อสร้างความยั่งยืน อีกหนึ่งแนวคิดที่ได้รับความสนใจจากหลายประเทศทั่วโลก คือ เศรษฐกิจสีเขียว เป็นระบบเศรษฐกิจที่ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และความเท่าเทียมกันในสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ลดความเสี่ยงและความขาดแคลนทางนิเวศวิทยาอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยวิธีการใช้และปล่อยคาร์บอนต่ำ เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดจากความร่วมมือในสังคม เศรษฐกิจสีเขียวมีแนวคิดมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงสวัสดิการสังคมและความยุติธรรม ในขณะเดียวกันก็ลดภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อมและความขาดแคลนทางนิเวศวิทยา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะบรรลุผ่านการลงทุนสีเขียว การสร้างงานสีเขียว การสร้างตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่ การสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนสิ่งที่เรียกว่า เศรษฐกิจหมุนเวียน โดยเป้าหมายที่ชัดเจนของเศรษฐกิจสีเขียวคือ การต่อสู้กับความยากจนและการสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนา (Kasztelan, 2017)

เศรษฐกิจสีเขียวฉบับเป็นกฎเกณฑ์สำคัญในการระบอบเขตทั้งหมดให้เป็นสีเขียว (Go green) ในแง่หนึ่งเศรษฐกิจสีเขียวครอบคลุมภาคส่วนที่เกิดจากทุนธรรมชาติ ประกอบด้วย เกษตรกรรม การประมง การบริหารจัดการน้ำและป่าไม้ ภาคส่วนนี้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญจากการเป็นฐานการผลิตและกำหนดความเป็นอยู่ของประชากรในชนบท ในอีกแง่หนึ่งครอบคลุมภาคส่วนทุนมนุษย์สร้างขึ้น ประกอบด้วย การขนส่ง พลังงานหมุนเวียน และการผลิตที่มีศักยภาพสูงเพื่อประหยัดพลังงานและทรัพยากร การประหยัดดังกล่าวสามารถช่วยกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มการจ้างงาน การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นประเด็นหลายมิติ สามารถอ้างถึงประสิทธิภาพของการใช้พลังงานและวัสดุ ตลอดจนการบริหารจัดการของเสียที่ดีขึ้น ดังนั้นทั้งทุนธรรมชาติและทุนมนุษย์สร้างขึ้นล้วนเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ (Kasztelan, 2017) ความเป็นสีเขียวของระบบเศรษฐกิจสามารถสร้างความสม่ำเสมอและผลกระทบเชิงบวก ได้แก่ ความมั่นคงที่เพิ่มขึ้น การผลิตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น การงานที่ดี และลดความยากจน การวัดการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสีเขียวจึงมากกว่าค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ แต่เป็นการวัดผลในวงกว้างของปฏิสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม (Georgeson et al., 2017) อีกทั้งการเติบโตสีเขียว (Green growth) มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และกระตุ้นการใช้เทคโนโลยีสีเขียวในการผลิตสินค้าและบริการ (Haberl et al., 2020) รวมทั้งการสนับสนุนการใช้ทุนธรรมชาติ การป้องกันและลดมลพิษ และการสร้างโอกาสเพื่อปรับปรุงสวัสดิการสังคม นอกจากนี้พบว่า การเติบโตสีเขียวช่วยสร้างเศรษฐกิจสีเขียว ทำให้เข้าสู่เส้นทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Kasztelan, 2017)

ในบริบทความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสีเขียวทำหน้าที่เป็นแนวคิดที่ครอบคลุม ประกอบด้วยองค์ประกอบจากเศรษฐกิจชีวภาพและเศรษฐกิจหมุนเวียน ตลอดจนแนวคิดการแก้ปัญหาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based solution) โดยเฉพาะเศรษฐกิจชีวภาพและเศรษฐกิจหมุนเวียน มุ่งเน้นที่ทรัพยากรเป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากการใช้ชีวมวลและทรัพยากรหมุนเวียน การลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ขณะที่หลักการของเศรษฐกิจสีเขียวสนับสนุนบทบาทกระบวนการทางนิเวศวิทยาทั้งหมด และมีความครอบคลุมในมิติทางสังคมมากกว่า สอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน 17 ประการ ขององค์การสหประชาชาติ จากการศึกษาของนักวิชาการพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (การปล่อยมลพิษและมลภาวะ) การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (การเติบโตทางเศรษฐกิจ) และพลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้ (พลังงาน หรือพลังงานหมุนเวียน) (Belmonte-Ureña et al., 2021; D'Amato et al., 2017; Khoshnava et al., 2019; Lewandowski et al., 2018; Rodríguez et al., 2020)

โดยสรุปเศรษฐกิจสีเขียวมีความครอบคลุมแนวคิดบางส่วนจากเศรษฐกิจชีวภาพและเศรษฐกิจหมุนเวียน มีเป้าหมายหลักเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล โดยการลดความเสี่ยงด้านทางสังคมและลดภัยคุกคามทางธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ผู้จ้างงานสามารถออกแบบ

กิจกรรมภายใต้แนวคิดนี้ ได้แก่ การลดการใช้พลังงาน การใช้พลังงานหมุนเวียนจากธรรมชาติ การลดกิจกรรมที่ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก และมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมชดเชยคาร์บอนเครดิต

การจัดงานอีเวนต์

งานอีเวนต์ คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว หรือกิจกรรมที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย ๆ ภายในระยะเวลาที่จำกัด เปิดโอกาสให้แขกผู้เข้าร่วมงานได้รับประสบการณ์ทางนันทนาการและสังคม ที่เหนือกว่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกวัน (Jago & Shaw, 1998) การจัดงานอีเวนต์ส่งผลให้เกิดผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบในระดับท้องถิ่นและในวงกว้าง โดยระดับของผลกระทบขึ้นอยู่กับประเภทและขนาดของงานอีเวนต์ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจเป็นจุดเริ่มต้นของการวัดและการบริหารจัดการ เนื่องจากความสำเร็จของการจัดงานอีเวนต์เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพื้นที่จัดงาน ในขณะที่เศรษฐกิจมีความสำคัญอย่างเห็นได้ชัด ผู้จัดงานและผู้เข้าร่วมงานก็ตระหนักถึงผลกระทบของงานอีเวนต์ในมิติที่กว้างขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดงานสร้างผลกระทบเชิงลบน้อยที่สุด ขณะเดียวกันก็สร้างผลประโยชน์ในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จึงเกิดอีเวนต์สีเขียว หรืออีเวนต์รักษ์โลก (Green Event) เป็นการออกแบบการจัดงานอีเวนต์เพื่อลดผลกระทบเชิงลบด้านสิ่งแวดล้อม และมีศักยภาพเอื้อประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม (Holmes et al., 2015) อีกทั้งอีเวนต์สีเขียวเป็นอีเวนต์ที่มีนโยบายความยั่งยืน และมีแนวทางการบริหารการจัดงานอย่างยั่งยืน รวมทั้งองค์การสหประชาชาติให้คำนิยาม อีเวนต์อย่างยั่งยืน คือ การออกแบบ การวางแผน และการดำเนินการในลักษณะที่ลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น และทิ้งมรดกที่เป็นประโยชน์สำหรับชุมชนเจ้าบ้านและทุกคนที่เกี่ยวข้อง มีความสมดุลบนหลักเกณฑ์สามด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผู้จัดงานต้องมั่นใจว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นต้องอยู่ในขอบเขตที่ยอมรับได้ กล่าวคือ ไม่มีส่วนทำให้เกิดความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ ภัยทางสังคม และความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่จัดงาน ต่อมามีการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเป็นแนวทางในการจัดงานอีเวนต์อย่างยั่งยืน ดังจะเห็นได้จากแนวทางปฏิบัติและการรับรองมาตรฐานถูกพัฒนาขึ้นมากมาย ตัวอย่างเช่น ISO20121 เป็นมาตรฐานการจัดการงานอีเวนต์อย่างยั่งยืน (Holmes et al., 2015) สำหรับประเทศไทย มาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย TMVS (Thailand MICE Venue Standard) และมาตรฐานการบริหารการจัดงานอย่างยั่งยืนประเทศไทย TSEMS (Thailand Sustainable Event Management Standard) อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงสู่ความยั่งยืนจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ซึ่งเป็นพื้นฐานในการจัดการความไม่ยั่งยืนที่เกิดขึ้น

การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวกับการจัดงานอีเวนต์

แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวเป็นเรื่องที่ได้รับความนิยมในเชิงนโยบายด้านความยั่งยืนระดับมหภาค แม้ว่าทั้งสามแนวคิดมีความแตกต่างกันในการระบุเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านนิเวศวิทยา แต่อย่างไรก็ตามสามารถส่งเสริมเส้นทางที่แตกต่างสำหรับการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เดิมเดิมความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมของคนในรุ่นปัจจุบันและรุ่นอนาคต ดังนั้นการทำความเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมอีเวนต์ให้ฟื้นฟูและเติบโตหลังวิกฤตเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Belmonte-Ureña et al., 2021; D'Amato et al., 2017; D'Amato & Korhonen, 2021)

การจัดงานอีเวนต์และงานเทศกาลมีบทบาทสำคัญอย่างมากในสังคม ช่วยให้เกิดการเฉลิมฉลองและรำลึกถึงในโอกาสสำคัญส่วนตัวและสาธารณะ เป็นการนำชุมชนมารวมกันและให้โอกาสในการสร้างความบันเทิง ภาครัฐบาลในหลายประเทศจึงกระตือรือร้นเป็นเจ้าของภาพจัดงานอีเวนต์ มีการประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะ เพื่อดึงดูดทางการท่องเที่ยว อีกทั้งในภาคธุรกิจใช้การจัดงานอีเวนต์เพื่อส่งเสริมการสื่อสารการตลาด รวมถึงเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และส่งมอบสิ่งที่แตกต่าง ทั้งนี้การจัดงานอีเวนต์สร้างผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบในบริบทด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ผลลัพธ์จากการจัดงานอีเวนต์บางครั้งสร้างผลกระทบเชิงลบที่ไม่ปรารถนามากกว่าผลกระทบเชิงบวก ทำให้สูญเสียการสนับสนุนการจัดงานจากชุมชนท้องถิ่นหรือสร้างการประชาสัมพันธ์เชิงลบสู่สาธารณะและสุดท้ายก็ไม่เกิดความยั่งยืน (Holmes et al., 2015) ผลกระทบเชิงลบ ประกอบด้วย มลภาวะทางเสียง การก่อมลพิษและอาชญากรรม ปัญหามารยาทและการจราจรที่จอดรถ ของเสียและความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ การใช้งานโครงสร้างพื้นฐานของการบริการท้องถิ่นมากกว่าความสามารถในการรองรับ และค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น (Moisescu et al., 2019) สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าภาคอุตสาหกรรมอีเวนต์ยังคงต้องการกลยุทธ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม ควบคู่กับการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ พร้อมตอบโต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ

สำหรับภาคธุรกิจอีเวนต์มีการนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้ในวางแผนและการออกแบบการจัดงานเพื่อลดผลกระทบเชิงลบ ส่งเสริมชุมชนและเมืองที่ยั่งยืน ตลอดจนสร้างมรดกที่เป็นประโยชน์หลังการจัดงาน (D'Amato & Korhonen, 2021; Kucukvar et al., 2021) ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้จัดหาปัจจัยการผลิต เนื่องจากอุตสาหกรรมอีเวนต์ได้รับการสนับสนุนจากผู้จัดหาปัจจัยการผลิตที่หลากหลาย ทำหน้าที่จัดหาสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น สถานที่จัดงาน การจัดเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่ม และการคมนาคมขนส่ง มีบทบาทในการปฏิบัติตามแนวทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Modica et al., 2020) ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ Wong et al. (2015)

กล่าวว่า เทศกาลอาหารรักษ์โลก (Green food festival) สามารถนำเสนออาหารรักษ์โลกที่สร้างการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมภายในงาน ประกอบด้วย อาหารท้องถิ่น อาหารออร์แกนิก และอาหารมังสวิรัต อีกทั้งผู้เข้าร่วมงานมีความเต็มใจจะจ่ายในงานเทศกาลรักษ์โลกมากกว่าในภาคการบริการอื่นๆ เป็นการสนับสนุนการจัดงานอีเวนต์อย่างยั่งยืน ทำให้เมืองจุดหมายปลายทางเป็นที่น่าดึงดูด และสามารถดำเนินการสื่อสารการตลาด เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมงานในการบริโภคอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ Folgado-Fernández et al. (2019) กล่าวว่า เมือง Trujillo ประเทศสเปน มีชื่อเสียงในการจัดงานเทศกาลอาหารที่มีชีสเป็นผลิตภัณฑ์หลักในท้องถิ่น สามารถดึงดูดผู้เข้าร่วมงาน ช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยว และสร้างผลกระทบเชิงบวกด้านเศรษฐกิจในท้องถิ่น ตลอดจนช่วยสื่อสารการเป็นจุดหมายปลายทางอย่างยั่งยืน อีกทั้ง Gollakota & Shu (2022) พบว่า การจำกัดการเดินทางจากการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ส่งผลให้พลังงานหมุนเวียนได้รับความสนใจจากนักลงทุน พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และชีวมวล เป็นผลลัพธ์ในการปรับสมดุลของห่วงโซ่อุปสงค์อุปทาน สอดคล้องกับ Burton et al. (2021) กล่าวว่า ในกระบวนการจัดหาทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ ควรเลือกใช้แหล่งพลังงานหมุนเวียน พลังงานไบโอดีเซล การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ และจากพลังงานลม สามารถช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และควรจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่มที่มาจากท้องถิ่นตามฤดูกาล ตลอดจนเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ออร์แกนิกและจำกัดการบริการผลิตภัณฑ์จากสัตว์ อีกทั้ง D'Amato & Korhonen (2021) กล่าวว่า เศรษฐกิจชีวภาพนอกจากตอบสนองต่อหลักการประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้ทรัพยากรแล้ว ควรให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีชีวภาพ รวมทั้งระมัดระวังของเสียและสารพิษที่เป็นผลลัพธ์จากกิจกรรมของเศรษฐกิจชีวภาพ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดย Kucukvar et al. (2021) ศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในงานอีเวนต์ทางกีฬาขนาดใหญ่ FIFA World Cup in 2022 มีการออกแบบสนามกีฬาตู้คอนเทนเนอร์ที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ทั้งหมด โดยหลังจบการแข่งขัน สนามกีฬาตู้คอนเทนเนอร์จะถูกรีไซเคิล ย้าย นำมากลับมาใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ การคิดเชิงออกแบบสามารถสร้างมรดกในระยะยาวหลังการจัดงาน สามารถลดผลกระทบด้านสุขภาพได้มากถึงร้อยละ 60 และลดปริมาณรอยเท้าคาร์บอนจากการใช้วัสดุก่อสร้างและการนำเข้าได้อย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจหมุนเวียน ที่สามารถตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ อีกทั้ง Fieschi & Pretato (2018) กล่าวว่า เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารที่สามารถย่อยสลายได้ทางชีวภาพกับการรีไซเคิลขยะอินทรีย์ คือตัวเลือกที่ต้องการในการจัดเลี้ยงในงานอีเวนต์ เนื่องจากช่วยลดรอยเท้าคาร์บอน รอยเท้าของน้ำ และรอยเท้าของทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญ เป็นไปตามหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียน สอดคล้องกับ Bianchini & Rossi (2021) กล่าวว่า งานอีเวนต์วิ่งมาราธอนสามารถยั่งยืนอย่างสมบูรณ์ โดยเสนอโมเดลการจัดการขยะพลาสติกภายในงานที่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวม การคัดแยก และรีไซเคิลหรือการนำกลับมาใช้ใหม่ตามกระบวนการรีไซเคิลเศรษฐกิจหมุนเวียน ทำให้อัตราการฝังกลบลดลงร้อยละ 75 รวมทั้ง Elgammal &

Alhothali (2021) ศึกษาเกี่ยวกับการจําการแสงบุญสีเขียว กรอบการดำเนินงานในมกกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย พบว่า มีการเตรียมองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การริโซเคิล การจัดการขยะมูลฝอย และการปกป้องสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การสื่อสารที่จำกัดระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้ยากต่อการบรรลุเป้าหมายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับการแสงบุญที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มหลัก ได้แก่ การริเริ่มในการแสงบุญสีเขียว การจัดการของเสียประสิทธิภาพพลังงานและการขนส่ง แหล่งน้ำที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พิธีกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมความตระหนักรู้ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ Preuss (2013) กล่าวว่า การจัดงานอีเวนต์ขนาดใหญ่อย่างยั่งยืน สามารถถ่ายทอดมรดกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นพื้นฐานในการสร้างเศรษฐกิจสีเขียวในทุกมิตินอกจากนี้ Dodds et al. (2022) เสนอว่า งานเทศกาลควรมีการสื่อสารแนวทางปฏิบัติอย่างยั่งยืน ผู้จัดงานเทศกาลที่มีการสื่อสารด้านความยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสม่ำเสมอ และมีการรับรู้อย่างเพียงพอ ความพยายามเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมงานและชุมชนเจ้าภาพจัดงาน สอดคล้องกับ Getz (2017) กล่าวว่า การจัดงานอีเวนต์อย่างยั่งยืนช่วยสร้างเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ตลอดจนพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสังคมในพื้นที่ของเมืองเจ้าภาพจัดงาน โดยสรุปการประยุกต์ใช้แนวคิดทั้งสามมีเป้าหมายมุ่งเน้นที่การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักการ ลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน และปรับปรุงสวัสดิการทางสังคม ตลอดจนลดภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อม สามารถตอบโจทยเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้

จากการศึกษาทำให้เกิดองค์ความรู้ในการจัดหาทรัพยากรและการบริหารจัดการทรัพยากรภายในงานอีเวนต์อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในการวางแผนและออกแบบกิจกรรมภายในงานอีเวนต์ ช่วยจัดการกับปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร ปัญหาขยะและของเสีย อีกทั้งส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กับการพัฒนาด้านสังคมและลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การเติบโตอย่างมั่งคั่งและยั่งยืน โดยประยุกต์ใช้ในการจัดงานอีเวนต์ ดังนี้

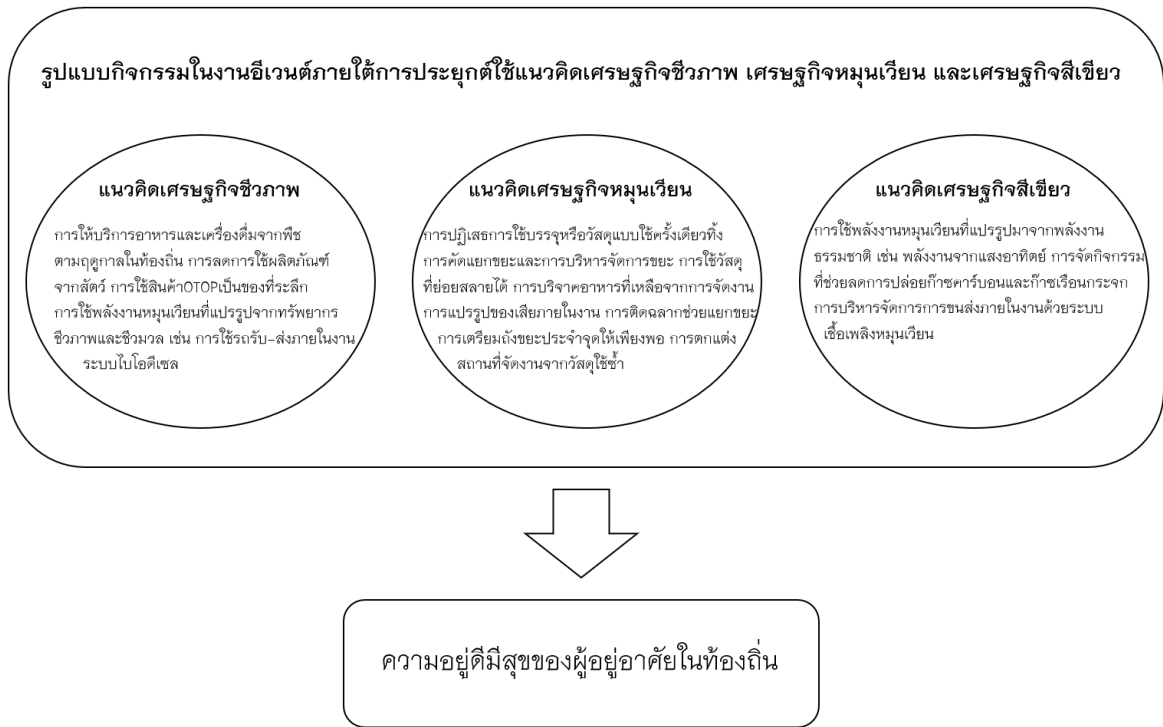
ด้านการใช้ทรัพยากรชีวภาพและชีวมวลอย่างมีประสิทธิภาพในงานอีเวนต์ ตามแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ ได้แก่ การให้บริการเครื่องดื่มจากสมุนไพรไทยควบคู่กับการใช้น้ำดื่มให้ความหวาน เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ การให้บริการอาหารที่ปรุงจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตามฤดูกาลในท้องถิ่น การให้บริการอาหารออร์แกนิกหรืออาหารมังสวิรัต การลดการให้บริการผลิตภัณฑ์จากสัตว์ การใช้ผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ในท้องถิ่นเป็นของที่ระลึกสำหรับผู้เข้าร่วมงาน การใช้พลังงาน

หมุนเวียนที่แปรรูปมาจากชีวมวลที่เกิดขึ้นภายในภาคการเกษตร และการให้บริการรถโดยสารรับ-ส่งที่ใช้ระบบเชื้อเพลิงไบโอดีเซล

ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้หลักการ 3R ประกอบด้วย ลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ได้แก่ การปฏิเสธการใช้วัสดุแบบใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง การลดการใช้วัสดุฟุ่มเฟือยในการตกแต่งสถานที่จัดงาน การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์หรืออุปกรณ์รับประทานอาหารที่ย่อยสลายได้ การติดฉลากบนบรรจุภัณฑ์ที่ปรากฏสัญลักษณ์ประเภทของขยะ ควบคู่กับการจัดเตรียมถังขยะประจำจุดที่เพียงพอ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการทิ้งขยะ การให้บริการอาหารในปริมาณที่พอดีในการรับประทาน ควบคู่กับการบริจาคที่เหลือจากการจัดงาน เพื่อลดการเกิดขยะและของเสีย การนำขยะที่ผ่านการคัดแยกเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลหรือแปรรูป เช่น เศษอาหารแปรรูปเป็นปุ๋ย เป็นต้น

ด้านการใช้ทรัพยากรและการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพภายในงานอีเวนต์ ตามแนวคิดเศรษฐกิจสีเขียว ได้แก่ การใช้พลังงานหมุนเวียนที่แปรรูปมาจากพลังงานธรรมชาติ เช่น พลังงานจากแสงอาทิตย์ การบริหารจัดการด้านการขนส่งภายในงานด้วยระบบเชื้อเพลิงหมุนเวียน เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงจากพลังงานฟอสซิลที่ไม่สามารถหมุนเวียนได้ รวมทั้งจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนและก๊าซเรือนกระจก รวมถึงผลกระทบเชิงลบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสังคมที่จะเกิดขึ้นจากการจัดงานต้องมีน้อยที่สุด นำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่น

นอกจากนี้ควรเพิ่มการสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิภาพผ่านสื่อโซเชียลมีเดียทั้งก่อนและหลังการจัดงาน เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดกิจกรรมอีเวนต์บนฐานคิดการจัดงานอีเวนต์อย่างยั่งยืนแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายหลัก รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมภายในงาน ตลอดจนการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบห่วงโซ่อุปทาน หากทุกฝ่ายเกิดการรับรู้ ตระหนักถึงความสำคัญ ให้การสนับสนุน และลงมือปฏิบัติร่วมกันคนละเล็กละน้อย การจัดงานอีเวนต์อย่างยั่งยืนจะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน ทั้งนี้สามารถสรุปการจัดกิจกรรมในงานอีเวนต์ ภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อการจัดงานอีเวนต์อย่างยั่งยืน ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กิจกรรมภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว

สรุป

ภาคอุตสาหกรรมอีเวนต์มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ สามารถดึงดูดผู้เข้าร่วมงาน กระตุ้นการท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามก็ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อรักษาสมดุลด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการเติบโตด้านเศรษฐกิจ จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อนำหลักการมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนและออกแบบการจัดงานอีเวนต์และงานเทศกาล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้หลักการการใช้ชีวมวลและทรัพยากรชีวภาพที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและความรู้ทางชีวภาพ การพิจารณาของเสียจากกิจกรรมเศรษฐกิจชีวภาพเป็นทรัพยากรที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ในระบบ การลดการเกิดของเสียหรือทำให้ของเสียกลายเป็นศูนย์ การใช้และการปล่อยคาร์บอนต่ำ โดยครอบคลุมการใช้ทรัพยากรทุนธรรมชาติ และทุนมนุษย์สร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคม พร้อมตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน 17 ประการ ขององค์การสหประชาชาติ เป็นการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจสู่ความยั่งยืน

References

- Belmonte–Ureña, L.J., Plaza–Úbeda, J.A., Vazquez–Brust, D., & Yakovleva, N. (2021). Circular economy, degrowth and green growth as pathways for research on sustainable development goals: A global analysis and future agenda. *Ecological Economics*, 185, 107050.
- Bianchini, A., & Rossi, J. (2021). Design, implementation and assessment of a more sustainable model to manage plastic waste at sport events. *Journal of Cleaner Production*, 281, 125345.
- Burton, A., Fritz, O., Pröbstl–Haider, U., Ginner, K., & Formayer, H. (2021). The relationship of climate change & major events in Austria. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 34, 100393.
- Chaimuang, N., Kongkird, S., & Sricomnoy, J. (2021). Strategic Planning for Tourism Development based on Biological Economy in Coping with the outbreak of Coronavirus Disease of 2019 (COVID–19). *Payap University Journal*, 31(1), 134–150.
- Chiciudean, D.I., Harun, R., Muresan, I.C., Arion, F.H., & Chiciudean, G.O. (2021). Rural community–perceived benefits of a music festival. *Societies*, 11(2), 59.
- D’Amato, D., & Korhonen, J. (2021). Integrating the green economy, circular economy and bioeconomy in a strategic sustainability framework. *Ecological Economics*, 188, 107143.
- D’Amato, D., Droste, N., Allen, B., Kettunen, M., Lähtinen, K., Korhonen, J., Leskinen, P., Matthies, B.D., & Toppinen, A. (2017). Green, circular, bio economy: A comparative analysis of sustainability avenues. *Journal of Cleaner Production*, 168, 716–734.
- Dodds, R., Novotny, M., & Harper, S. (2020). Shaping our perception of reality: sustainability communication by Canadian festivals. *International Journal of Event and Festival Management*, 11(4), 473–492.
- Elgammal, I., & Alhothali, G.T. (2021). Towards green pilgrimage: A framework for action in Makkah, Saudi Arabia. *International Journal of Religious Tourism and Pilgrimage*, 9(1), 39–57.
- Fieschi, M., & Pretato, U. (2018). Role of compostable tableware in food service and waste management. A life cycle assessment study. *Waste Management*, 73, 14–25.

- Folgado–Fernández, J.A., Di–Clemente, E., & Hernández–Mogollón, J.M. (2019). Food festivals and the development of sustainable destinations. The case of the cheese fair in Trujillo (Spain). *Sustainability (Switzerland)*, 11(10),2922.
- Georgeson, L., Maslin, M., & Poessinouw, M. (2017). The global green economy: a review of concepts, definitions, measurement methodologies and their interactions. *Geo: Geography and Environment*, 4(1), e00036.
- Getz, D. (2017). Developing a framework for sustainable event cities. *Event Management*, 21(5), 575–591.
- Gollakota, A.R.K., & Shu, C.–M. (2022). Covid–19 and energy sector: Unique opportunity for switching to clean energy. *Gondwana Research*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1016/j.j.gr.2022.01.014>
- Haberl, H., Wiedenhofer, D., Vir´ag, D., Kalt, G., Plank, B., Brockway, P., & Creutzig, F. (2020). A systematic review of the evidence on decoupling of GDP, resource use and GHG emissions, part II: Synthesizing the insights. *Environmental Research Letters*, 15(6), 065003.
- Holmes, K., Hughes, M., Mair, J., & Carlsen, J. (2015). *Events and sustainability*. Routledge.
- Jago, Leo K. & Shaw, Robin N. (1998). Special Events: A Conceptual and Definitional Framework. *Festival Management and Event Tourism*, 5(1–2), 21–32.
- Kasztelan, A. (2017). Green growth, green economy and sustainable development: Terminological and relational discourse. *Prague Economic Papers*, 26(4), 487–499.
- Khoshnava, S.M., Rostami, R., Zin, R.M., Štreimikiene, D., Yousefpour, A., Strielkowski, W., & Mardani, A. (2019). Aligning the criteria of green economy (GE) and sustainable development goals (SDGs) to implement sustainable development. *Sustainability (Switzerland)*, 11(17), 4615.
- Kucukvar, M., Kutty, A.A., Al–Hamrani, A., Kim, D., Nofal, N., Onat, N.C., Ermolaeva, P., Al–Ansari, T., Al–Thani, S.K., Al–Jurf, N.M., Bulu, M., & Al–Nahhal, W. (2021). How circular design can contribute to social sustainability and legacy of the FIFA World Cup Qatar 2022™? The case of innovative shipping container stadium. *Environmental Impact Assessment Review*. 91, 106665.

- Lewandowski, I., Gaudet, N., Lask, J., Maier, J., Tchouga, B., & Vargas–Carpintero, R. (Eds). (2018). *Bioeconomy*. Springer Nature. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-68152-8>
- Modica, P.D., Altinay, L., Farmaki, A., Gursoy, D. and Zenga, M. (2020), “Consumer perceptions towards sustainable supply chain practices in the hospitality industry”. *Current Issues in Tourism*, 23(3), 358–375.
- Moiescu, O.I., Gică, O.A., Coroș, M.M., Yallop, A.C. (2019). The UNTOLD story: Event tourism’s negative impact on residents’ community life and well-being. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 11(5), 492–505.
- Pavluković, V., Armenski, T., & Alcántara–Pilar, J. (2017). Social impacts of music festivals: Does culture impact locals' attitude toward events in Serbia and Hungary?. *Tourism Management*, 63, 42–53.
- Preuss, H. (2013). The contribution of the FIFA world cup and the Olympic games to green economy. *Sustainability (Switzerland)*, 5(8), 3581–3600.
- Rodríguez, C., Florido, C., & Jacob, M. (2020). Circular economy contributions to the tourism sector: A critical literature review. *Sustainability (Switzerland)*, 12(11),4338.
- Soedarsono, D.K., Mohamad, B., Adamu, A.A., & Pradita, K.A. (2020). Managing digital marketing communication of coffee shop using Instagram. *International Journal of Interactive Mobile Technologies*. 14(5), 108–118.
- The National Science and Technology Development Agency. (2019). *Bioeconomy*. <https://www.mhesi.go.th/images/STBookSeries/BS005Bioeconomy.pdf>
- Wong, I.K.A., Wan, Y.K.P., & Qi, S. (2015). Green events, value perceptions, and the role of consumer involvement in festival design and performance. *Journal of Sustainable Tourism*, 23(2), 294–315.